

“ఐతే మీవారు నవ్వు ఇంకా చూడకుండా ఉండలేక?” లలిత చిహ్నం అడిగింది ఉండలేక.

రాధకు చచ్చేంత సిగ్గు మంచుకొస్తుంది. ముసిముసిగా నవ్వుతూ—“బావో! నవ్వు వదిలండి” అంది.

“మరీ నీకు అంత బనేమిటికే, ఇంట్లో ఇంతమంది వుండగా? బావో, నే నీ హాతురాలిని అది దూరంగాంచి చూసే బామని నీకే కనీసం ఓ రోజు నిమిషాలు మంఠించినా వాటిక ఉండొద్దు? ఇప్పుడే కూలేసి వెళ్లిపో!” రాధకు “మూల చందం లేదు, లలిత తన

పోడంవల సరాసరి అరవేంటి దగ్గర చూడబోతున్నాను ఇప్పుడు వచ్చింది. వచ్చి ఇలా నాధిపతి అంది... మనోబద్ధుల మేడకి నమనం అయింది. (ఎవరూ మేడకి తాళి ఆయన! లలిత అన్నట్లు “వాణ్ణి, మా...రా...నా!”) రాధకు తన భర్తను తల్లికి వేప్పటికి ఎక్కడలేని సిగ్గు వచ్చేసింది. మేను పులకరించింది. ఏనో మనుషులైన భావన ఆమె కిరీరాన్ని పూర్తిగా సిగ్గుతో ముడిచింది. ముఖంలో రక్తం పొంగివచ్చి కొవలు ఎర్రవుతేరి అందం పోయింది.

“లలిత అడిగిన పెట్టె ‘మాట్లాడవేం?’ అంది

రాధ వేగవని—“లలిత నీ పెరి అయిన తర్వాత నీకే తెలుసుందిలేవో!” అంది.

“అబ్బో! నీలాగ, వచ్చినదాన్ని ఓ మూలన కూర్చోబెట్టి మూతం పెళ్లనులే. ఇప్పుడే నీకు గంపెళుమంది ఉండగానే నాతో మాట్లాడడానికే గగనమాతుంది. ఇంకా రేపు మీ ఆయన నీతో మాట్లాడేప్పుడు వచ్చిన వాళ్ళను బయటపంజే! న ని ము ని డి వోవో గా, తింతుతావు కాబోలు అంటేవా?” లలిత కఠింగా అంది.

రాధ కమ పెట్టుకున్నది ముసుల్లో.

“నీ! అది కాదులేవో. నీను వెలిలే ఆరం కాదు నీకు! అసలు నేను చేస్తు లేను” అంది.

“అక్క!” అంది హేళనగా లలిత.

లలితకు అస్పృహస్వపు కథలు నడిచే అలవాటుంది. కొండలకు భ్రంశలతో సరిగా ఓనిమిషం మాటాడడానికి కూడా తీరికలేకుండా బంబాచాకిరి ఉంటుందని కొన్ని కథల్లో చదివింది. రాధకు కూడా అటువంటి గయ్యాలి అత్త - ఆడబడు చుట ఉండొచ్చుననిపించింది. కానీ ఈ యింట్లో అటువంటి లక్షణాలు ఏమీ అగులించడంలేదు. పెగా తన ఆకారా ఆడబడుచుట, తోటికోడలు ఎంతో మంచి వారిని ఒకతన గాన స్వయంగా మునిస్తో అది అలవాటు తాను గాన మానడానికి వచ్చానని తెలిసి ఇంట్లోకి తీసుకళ్ళి కూర్చోబెట్టింది దాని అత్తగారి తిర్యాక ఆవిడవల్ల రాధతో కొఫి ఫలహారం పంపించింది. అంతమంచి మర్యాదను గాలిని ఒకే కవున్న ఆవిడను చూస్తుంటే తనతల్లిని చూసినంత సంతోషం కలిగింది లలితకు.

అమె అస్పృహస్వపు “అరేమే బుజీ! రాధాయే చిన్ననిచ్చి అత్తగయ్య దగ్గర కూర్చోమని చెప్పగా! నేనో మాటాడదాను. నే ను తోనూ తేగను; ముడిపడ దాయెనూ!” అంటుంది. బహు రాధ పది మిమలకు ఒకవారి అటువెళ్ళూ, ఇటువెళ్ళూ “ఏనుసుకోళ్ళింటి! ఇప్పుడే వస్తా” అంటూ వెళుంకకాని, యెంకకూరాను. అప్పటికి తానుగల్గి గంటపెన కొవస్తున్నది. చివరకు బాగుంక గా అయి కేసి వెళ్ళున రాధకు చేయి పటి లాగి కూర్చో బెట్టింది.

రాధ మేడపెనుండి అప్పుడే దిగివస్తున్న భద్రను చూసి చటుక్కున నిట్టుంది. మా రాధ ఇంతగా ఆరాధించే అస్పృహ వరకా అని లలిత తేగియాచింది. ఆయన ఒకతడవ ఇదిగి కేసి తలె తిమాసి నీళ్ళ బావిదగ్గరకు వెళ్ళిపో గాడు అక్కడ నీళ్ళు తేగిపోవడం చూసి కంటంట్లోకి వెళ్ళాడు. రాధ వెంటనే వెళ్ళి బావిలో నుండి చేపతో నీళ్ళు తిసి బళ్ళెటూలో పోనాంది. ఆయన తిగిగి గంటల గడిమంది వచ్చేప్పటికి నీళ్ళు నిండాపోసి వెళ్ళింది. ఆయన భార్యను చూసి తిప్పుకోవో మాను గనూవనూ. కాని రాధ గబగబలతిదగ్గరకు వచ్చేసింది. అప్పుడే లలిత అనకున్నది—“ఇంకా నీళ్ళు మాటాడు కొడంకోదలి.” కళ్ళు పెద్దగా చేనూ ఆస్పృహగా రాధ ముఖానికి చూసింది లలిత రాధ కల సగ్గుతో బరువెక్కి-క్రిందికి పడిపోయింది. “లలితగో చిన్నతనం ఇంకా విడువలేనని కాను; కాని పెనననం మాత్రం పూరిగా రాలేగు. అసలు వెళ్ళి అయినాకాని రాను” అనకున్నది రాధ.

లలిత తనన్నో హితురాల్లందరో పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుని కొత్తరాలు చేసుండడం చూస్తున్నది. వాసుమాతిం సాఫీగా మాటాడుకుంటారు. అస్పృహస్వంగా చిలువకో గోగు వంకల్లాగ

ఒక ఫెర్ స్టేషన్ కి పోన

కాల్ వచ్చింది.

“హల్లో!”

“హల్లో!”

“మంటలు. మంటలు”

“ఎక్కడ?”

“మాయింట్లో”

“మాయింట్లోనే... ఏ ప్రాంతంగా?”

“వంట మింట్లో”

“అది నరే నయ్యా! మేం ఎట్లా రావాలి?”

“మీకు ఎట్టకాదు లేదూ?”

“దాంట్లో ండి”

ఎ.ఎల్.ఎస్. మూరి, సకిం: రాబారు.

పుంటారు. ముఖ్యంగా గుమిత్ర, దాని మొగుడు ఎంతో కేయగా పుంటారని. అబ్బ! వాళ్ళు పూర్వజన్మలో కూడా దంపతులై పుండవచ్చు ననిపిస్తుంది. వాళ్ళిద్దరూ ఒక్కొక్క విడివిడి ఒకరు బరిక సేతరన్నంక ఇదిగా పుంటారు. ఎప్పుడైనా పుటింటికి తీసుకళ్ళి దానికి ఎదరే వాచివచ్చివచ్చుకు దా: బాధ, ఆందోళన, ఇంతా అంతా కాదు. అక్కడకు వెలి నా దానిమనసు మాత్రం భిర్తందికే పుంటుంది. తిరిగివచ్చి భద్రను చూసిన తండ్రి తనే దానికి శత్రుకూం, బలం వస్తుంది. కాబట్టి ఇంత చిన్న పనికూడా అయిన్న ముట్టలివ్వదు. జాతుకు నూనె తిలబడం దగ్గర నుండి అన్నం పెట్టి దగ్గరవుండి తినిపించేవారు చేస్తుంది. ఇక నుందనీ, దాని చేతులతో ఒక్కొక్కప్పుడు ఇక్కడ అన్నం తినిపించుతుండటం, కొందరు కలం మెలసి ఉంటూ కూడా వసపిల్లలా-గ వాగుకుంటూ పుంటారు. కాని రాధ భిర్తమాత్రం రాధను కనిపించ ఒక తిడగొన్నె తి మాననకూడా మాననపోవడం లలితకు ఆశ్చర్యమనిపించింది. పెళ్ళాంతో మాటాటం ఆయనకు నీగుకావచ్చు ననిపించింది. కాని మొగవాడికి నీగేమటి: అసలు భార్య సిగ్గుపడితే భిర్తనుందిలించాలిగాని!

“లలిత ఇంకొక్క గంట ఒప్పి పట్ట కూడనూ! తిర్యాక నా మంత్రింకరకు మనం మాటాడుకోవచ్చు” అన్నది రాధ.

“అబ్బ! మళ్ళీ అదేమాట! మీ ఆతివుండనే ఉందిగా. అమె చేసుకోలేదా పని?”

“ఎందుకు చేసుకోలేదు! కాని పాపం

అమె చేస్తుంటే మానూ పుండలేనే!” అన్నది.

“హానీ, మీ తోడికోడలు మాటో మరి?” అంది లలిత.

“పాపం, అమె మాత్రం ఎన్ని పనులు చేసుంది చేప్పకే బహు ‘త్రేం’కు వంట అందించవద్దకే”

“ఇంత మాటాన్నే వంట అందించడం మేమిటి? ఎవరికే ఇంతమా?” అని అడిగింది.

రాధ, తన భర్తకు అని చెప్పలేక నీగుండి ది లలిత అం చెప్పకుని “ఒకవూ రాడి గారి గాన గారికో!” అందిన వప్పున రాధ తెచ్చి పెట్టకున్న కోసంతో “హానీ వసపిల్ల!” అని నిట్టుంది.

“అవునుగాని ఇక్కడనే వంటావున్న సంగతి మర్చిపోలేకే” అంది.

రాధ బావి కేసి చూసింది. అత నక్కడే నిలబడి ఉన్నాడు. అధానుగా పరుగెత్తి వంటయింట్లోనుండి వేడి నీళ్ళు తెచ్చి బావి గరంబ్బు అడి, అయిర్చింది. తిం తిలక్రిందికి దించుకుని తిప్పుకున్నాడు. రాధ వంటఇంట్లోకి వెళ్ళి గాన ఆయన వెళ్ళి పన్నా వానిక తియూగుమాడు. నీళ్ళు చాలా తేజగా ఉండడంవల్ల తన్నీళ్ళకోసం చూస్తుండగానే రాధ వచ్చి చిన్నీళ్ళు పోసి నమంగా చేసింది. దగ్గరలోవున్న గోడపైన తువ్వలు వంచ చేసింది.

లలిత ఇంతంతకూ మానూనే పున్నది. కాని ఆయన మాత్రం వెళ్ళిం వెళ్ళుకు ఒక్కొక్కతాకు మానలేదు.

ఎంత ఇడ వాయింత నీచేసున్న భార్య వైపు ఒకతడవ కన్నె తిమాన్ దాయే చేముంది? కళ్ళు నొచ్చుకుపోవుగా!” అనుకున్నది లలిత.

రాధ చీపురూ, చేంబుతో నీళ్ళు తీసుకుని మేడపైకి వెళ్ళింది. లలిత వైపు చూసి వప్పుకుంటూ, భిర్తవుండే గడి కుత్రిం చేయడానికి వెళ్ళున్నదని లలిత గ్రహించుకుంది.

తనవైపుకు చూడకుండా కనిపించుకుని నవ్వెనా నవ్వకుండా పుండే భిర్తను రాధ ఇంతబాగా ఎట్లా ప్రేమించుతున్నదో లలితకు ఆర్థంకాలేదు. “పెగా ఎంత సహనంగా ఆయనని తోడవుతున్నది!” అనుకున్నది.

అబ్బ! రాధ మొగుడు జలంభరు దాయేమిటి!” కోపం వచ్చింది లలితకు.

“కానమ్మ, రాధకు కూడా తలసకివున్నం తడవనం, భిర్తపెన ప్రేమ పున్నది. దానికి ఎంత ప్రాణంలాంటి ప్రేమ పుంటే అనన్నీ చేసుంది! అటువంటిప్పుడు భిర్త దాన్ని ఎంత ప్రేమించవలసింది?” అనుకున్నది లలిత.

“రాధ దాని మొగుడు ఒక రి నొకరు ప్రేమించుకుంటూ భార్య తి కంకరదులాగ

సృష్టి శిల్పము

శ్రీమతి దాక్షయణి

ప్రేమావి చిగురుల తన్నుగా మెక్కిన
మత్తకోకిలగొంతుకు మధువు

లెందులకు?

అందాలు చిందేటి జాబిలి వెలుగులో
మత్తు ఏమున్నదో మేను పులికింప?
బెన్నెలలు బెదజల్లు నెలరాజు రాకలో
కలువకన్న లెందుకు నునుసిగ్గు తెగలు?
మత్తుమందుచల్లి మనసుల దో చేటి
పూజాతి కెందుకు మధుర సారభము?
బెల్లురేఖలు బెదజల్లు పాపాయి

నవ్వులో

నవరత్న రానులు రాలులెందులకు?
నిరజాణ పూవులు నిరిసేటి కన్నుల
బాలుచూపులలోన బాడి ఎందులకు?
ఎంత చూచినకాని ఎరుగమునుంలైన
నృప్తిశిల్పి చేయు నింతవనులం.

మందింపకులైతే ఎంత బాగుంటుంది.
ఎంత అన్యోన్యంగా వుండవచ్చును!"

అజ్ఞాన రాధ ఇష్టంలేదేమో అయినకు!
ఏమంత అందంగా లేదని నల్లగా ఉందని
అనుకోవచ్చు. బలేనేం, ఇవాళ నేనే
అందంగా అలంకరించి ఒకతడక అయిన
జూసేట్లు చేస్తే!" అనుకుంది లలిత.

"దేవుడివయస్సు వా ప్రయత్నం ఫలించి
రాధ, బానిసెనుడు రాధ కృష్ణులొక వుంటు
నంసారం చేస్తూ బంగారంలాంటి కొడుకులు
నిచ్చలను కని ముఖంగా వుండాలి" అని మన
సులో దేవుడిని ప్రార్థించింది.

అప్పుడే అటుకేసి వెళ్ళున్న బుజ్జని నీలచి
"మీ రాధాయే చిన్ని దగ్గరకు తీవారే వూ" అని అడిగింది.

బుజ్జ లలితను రాధ వున్న గదిలోకి తీసు
కెళ్ళాడు, మెడపైకె గది కుర్చుం చున్న
రాధ లలితనుచూసి మోస్తోవున్నది మర్చి
చూపిస్తూ. లలిత కూర్చుంటూ రాధ భర్త
రాధను సరిగా చూచుకున్నది లేదని ఎలా అడ
గాతీ అలోచించుకుంటున్నది, ఇంతలో
రాధ అడుక్కుంటూ దగ్గరగా వచ్చి.

"ఎంత కుక్రవారం వచ్చున్నానని ప్రాణి

ఇవాళే ఇదివచ్చా చేమిచే?" అని అడిగింది

"సరి! నికు వారాలు కూడ తెలియడం
లేదన్న మాట, ఇవాళే కుక్రవారమే. ఇంత
మతిమధువు ఇప్పటినుంచే నా మరి?" అన్నది.
లలిత ఈ విధంగా చూస్తూ. "పాపం భర్త
తనతో సరిగా వుండడం లేదని మనసు మన
సులో లేను" అనుకుంది మనసులో.

"అత ఇవాళే కుక్రవారమా? నేను నురు
వారం పైం చేతిలో ప్రకారం పుస్తకాలు
తీసి పెట్టానే" అని రాధ చేతిలో దగ్గరకు
కలిగింది. పుస్తకాలను కుక్రవారం నోటిను
ప్రకారం మార్చి తిరిగి అమర్చింది. లలిత
మరింత ఆశ్చర్యపోయింది. "భర్తకు ప్రతి
లోకా పైం చేయిలో ప్రకారం పుస్తకాలు
కూడ తీసి పెట్టుకుందన్నమాట."

"అప్పు ఇటుకంటి వెళ్ళాంవున్న దివి
మొగుడు ఎంత అద్భుతవంతుడు కోవారి;
ఇంతమంచి భార్యతో అయిన యెంత బాగా
వుండాలి నీవో! నేనే రాధనే ఆయన
వగ్గరకుకలి" బాబా, నువు వానో యెం
డుకు...?" అని తిర్యక విచారు అడగాలో
కోవక లలిత కనమరయింది. మరక
నంలో అటె లోంకా సిద్ధతో దుడింతు

పోయింది. ఇంతలో రాధ "ఏమిటే ఆలో
చిస్తున్నావు?" అని కడిగింది. లలిత ఉలిక్కి
వది 'మరింతేను' అంది. కొంచెంసేపటికి
పూర్తిగా లేచుకుంది—

"సరే కానీ, మీవారికి నువ్వంటే ఇష్ట
మేనా కోడా? నూటిగా వెచ్చెయ్యో"
కాదంటే కారణం చెప్పాలని లలిత అడిగింది.

రాధ ముఖం మార్చి "ఉహూ, లేదు.
ఆయనవారో మాట్లాడుడు. నే నం చే
ఏమూత్రం సహించను" అంది. 'మరి దానికి
కారణమేమిటో?' అడిగింది లలిత.

రాధ 'ఏమిటిది?' అన్నట్లు చూసింది,

"నువు బాగా అలంకరించుకోవాలి" ఉపా
యం చెప్పింది లలిత,

"అతంకొకరి ఏం చేయాలి?" రాధ ఆకుర
తగా అడిగింట్లు అడిగింది. లలిత ఉక్కిరి
దిక్కిరి అయింది.

"అతర్యక పార్యతి ఏం చేసింది?" కంక
బద్ది ముందుకువెళ్ళే న్నట్లు నువ్వు మీ ఆయన
మందుకువెళ్లి నిల్పాలి అని చివరకు అన
గలిగింది.

రాధకు ఎక్కడలేని నవ్వు ముందుకువ
చ్చింది. నవ్వు అణచుకోంటూ గది అవతల
మెట్లదగ్గరకు వెళ్ళింది లలితకు ఆవెనక ఏమని
చెప్పాలో తోచక, అసలు తను చెప్పే
తీయగా చెప్పివుండక బొకచ్చునని విను
కుంది.

తెండు నిమిషాల నిశ్శబ్దంగా లలిత
కూర్చుంది. రాధ గోడచాటుకే వుండి నవ్వు
కుంటోంది. మెట్లపైకే ఎదలో వస్తున్నట్లు
బొకాలవచ్చి నిసింపించింది. మరొక ఊణలో
పైవరకూకచ్చి రాధ మసలకున్న తోట ఆగి
నవి. 'ఎవరా' అని లలిత ముందుకుకుంగితోంగి
చూసింది. మెట్లదగ్గర రాధ భర్త రాధజడ
లోగులాది పెద్దూ?— "దేవతా ఇవాళే మీ
లలితతో కలుం లోపడి యీ నడదీని మర్చి
బొకాకనుకున్నా! పాపం ఆవిడ కుక్కరై
అటూకటూ తిరుగుతున్నటుంది" అంటుం
డగా, రాధ భర్తనోటిని చేతితో మూస్తూ
"నీ" అని శాలిక కర్చుకుంటున్నది
"అయ్యయ్యో ఆది యిక్కే జేవున్నదన్నట్లు"
అంది.

లలిత కన్నుల మూక్కుండి పోయింది.

"అమ్మా, రాధ ఇంతా అంతా దొంగ
కాదు!" నోట్లో నో పెట్టుకుంటూ అను
కుంది.

పుస్తకాల మధ్యన రాధ. తన భర్తకోస
మని పెట్టిన ఎర్రగులాదిపువ్వు, చూశావుగా
సిద్ధతో కెంకాయబారిన లలిత చెంపలచూసి
ఇంతలోనే విని అరిగింది చెప్పా అన్నట్లు
తెల్ల నోయింది. ★